

19.12.2025

VN/32587/2025
VN/32587/2025-OM-15

Ympäristöministeriö

Oikeusministeriön lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi avustuksista öljylämmityksestä luopumiseen pientaloissa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausunnon luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi avustuksista öljylämmityksestä luopumiseen pientaloissa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Asetuksen 2 §:ssä säädetään valtionapuviranomaisista. Nyt lausuttavana olevassa luonnoksessa valtionapuviranomaisiin tehtäisiin muutokset valtion aluehallinnon uudistamisesta johtuen. Pykälässä säädetyn mukaisesti valtionapuviranomaisen tehtäviin kuuluu avustuksen maksamista, takaisinperintää sekä avustuksen käytön valvontaa.

Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti todennut, että toimivaltaisen viranomaisen tulee ilmetä laista yksiselitteisesti tai muuten täsmällisesti tai että ainakin viranomaisten toimivaltasuhteiden lähtökohdat samoin kuin toimivallan siirtämisen edellytykset ilmenevät laista riittävän täsmällisesti (esim. PeVL 2/2012 vp s. 3, PeVL 32/2012 vp s. 6, PeVL 39/2016 vp s. 6, PeVL 19/2021 vp s. 4). Valtionavustuslain esitöissä todetaan (HE 63/2001 vp s. 33), että valtionapuviranomaisella tarkoitetaan viranomaista, joka muun lainsäädännön perusteella toimii kussakin valtionavustuksessa valtionavustuslaissa säädettyinä valtionapuviranomaisena. Valtionavustuslaissa säädetään valtionapuviranomaisen toimivallasta. Valtionavustuslaissa ei sen sijaan säädetä siitä, mikä viranomainen kulloinkin käyttää valtionapuviranomaisen toimivaltaa. Valtion hallinto-organisaatiosta ja siihen kuuluvien viranomaisten tehtävistä säädetään yksityiskohtaisesti kutakin viranomaista koskevassa laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa.

Oikeusministeriö toteaa, ettei asetuksen kaavailussa 2 §:ssä linkitetä siinä mainittuja viranomaisia (Sisä-Suomen elinvoimakeskus ja Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus) mihinkään lakiin, jossa nimenomaisesti säädettäisiin kyseisten viranomaisten toimimisesta valtionapuviranomaisena. Myöskään asetusluonnosta koskevassa perustelumuioluonnoksessa ei viitata mihinkään lakiin valtionapuviranomaisten toimivallan perustaksi.

Elinvoimakuksista sekä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain (531/2025) 13 §:ssä säädetään Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle erinäisiä valtionapuviranomaistehtäviä. Elinvoimakeskusten tehtävistä säädetään saman lain 2 §:ssä, jossa ei kuitenkaan säädetä elinvoimakkeuksille nimenomaisesti valtionapuviranomaistehtäviä.

Oikeusministeriö pitää perusteltuna, että valtionapuviranomaisten toimivaltaperusta selkeytetään viittaamalla sekä säännöksessä että asetusta koskevassa perustelumuiotiossa sellaiseen laissa olevaan toimivaltaperusteeseen, jonka voidaan katsoa soveltuvan kyseisessä asiayhteydessä ("Valtionapuviranomaisena toimivat x lain y §:n nojalla Sisä-Suomen elinvoimakeskus sekä x lain y §:n nojalla Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus."). Asetuksella ei voida perustaa viranomaiselle toimivaltaa.

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Johanna Suurpää

Lainsäädäntöneuvos

Veli-Pekka Hautamäki

Jakelu YM Ympäristöministeriö

Tiedoksi Kansliapäällikkö Antti T. Leinonen
Lainsäädäntöjohtaja Susanna Siitonen
Ministerin erityisavustaja Timo Karhunen

VN/32587/2025-OM-15

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: